

ที่ นน ๐๐๓๒.๐๐๒/๕๒๕๖

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
ถนนทุ่งช้าง - น่าน ตำบลผาสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

พศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความร่วมมือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน/ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง/สาธารณสุขอำเภอ ทุกอำเภอ

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เช่น สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน สรุปข้อหาหรือของคณะกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นต้น

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน จึงขอความร่วมมือท่านได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ต่อไป ทั้งนี้สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน www.nno.moph.go.th/nanhealth/ เมนูหลัก “ข้อมูล/สารสนเทศ” เมื่ুরอง “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หัวข้อย่อย “เอกสารเผยแพร่”

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิพนธ์ พัฒนกิจเรือง)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน

กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข
งานข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
โทรศัพท์ ๐ - ๕๔๖๐ - ๐๐๘๐
โทรสาร ๐ - ๕๔๖๐ - ๐๐๗๐

กระดาดแผ่นเดียว ให้เถาะครับ

ผมเคยตามเรื่องจากหน่วยงานอื่นครับ หลังจากส่งหนังสือตัวจริงไปล่วงหน้าสามสัปดาห์ เจ้าหน้าที่ค้นเรื่องไม่พบครับ แต่พอส่งสำเนาไปให้ก็ตามเรื่องให้ได้ เหมือนเรื่องนี้เลยครับ

นายเด่นมีอาชีพรับราชการครู ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธร นครสวรรค์ (สภ.นครสวรรค์) ให้ดำเนินคดีกับนายดวงและนายดี โดยกล่าวหาว่าปลอมเอกสารราชการ ทำให้ นายเด่นได้รับความเสียหาย สภ.นครสวรรค์ แจ้งให้นายเด่นทราบว่าเป็นเรื่องนี้อยู่ในความรับผิดชอบของ สภ.นิคม เขาบ่อแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ แต่ไม่แจ้งรายละเอียดเลขที่ส่งหนังสือ วัน เดือน ปี ที่ส่งเอกสารไปด้วย นายเด่น จึงมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือนางดังกล่าว พร้อมให้รับรองสำเนาถูกต้องเพื่อประโยชน์ในการ ติดตามเรื่องจะได้สะดวกรวดเร็วขึ้น สภ.นครสวรรค์ ปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นหนังสือราชการ ไม่อนุญาต ให้นายเด่นไปขอจาก สภ.นิคมเขาบ่อแก้ว นายเด่นจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร เรื่องมีเท่านี้ครับ

สถานีตำรวจภูธรนครสวรรค์มีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการ พิจารณาและชี้แจงว่า ได้รับแจ้งความไว้เมื่อสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานแล้วพบว่าอยู่ในเขตอำนาจการ สอบสวนของ สภ. นิคมเขาบ่อแก้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ จึงส่งรายงาน ประจำวันเกี่ยวกับคดีไว้ แล้วส่งเรื่องให้ท้องที่ที่รับผิดชอบ ต่อมาก็ส่งเอกสารร้องทุกข์กล่าวโทษให้ สภ. นิคมเขาบ่อแก้ว ตามหนังสือ ที่ ดช (นว).๔๐๑/๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ และมีหนังสือ ที่ ดช ๐๐๒๑(นว).๔๐๑/๑๖๑๒ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งความคืบหน้าให้นายเด่นทราบ ต่อมาวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นายเด่นได้มี หนังสือขอสำเนาหนังสือที่ สภ.นครสวรรค์ ส่งให้ สภ.นิคมเขาบ่อแก้ว พร้อมรับรองสำเนา ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นหนังสือระหว่างหน่วยงาน จึงไม่อนุญาต แต่ได้แนะนำให้ไปขอจาก สภ.นิคมเขาบ่อแก้ว โดยตรง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่นายเด่นมีคำขอนี้คือ หนังสือที่ ดช (นว).๔๐๑/๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ ฉบับนี้แหละ เรื่อง ส่งเอกสารคำร้องทุกข์ กล่าวโทษให้พนักงานสอบสวนในเขตรับผิดชอบ ข้อมูลข่าวสารนี้ เป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของ หน่วยงานของรัฐ เมื่อ สภ.นครสวรรค์ ส่งเอกสารคำร้องทุกข์กล่าวโทษไปให้ สภ.นิคมเขาบ่อแก้ว แล้วการเปิดเผย ไม่ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการสอบสวนของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนคดี ที่จะทำให้การบังคับใช้ กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) ประกอบกับนายเด่น เป็นผู้เสียหายในคดีและต้องการติดตามเรื่องร้องทุกข์เพื่อความสะดวกรวดเร็วขึ้น พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูล ข่าวสารตามที่นายเด่นมีคำขอเปิดเผยให้ทราบได้ จึงวินิจฉัยให้สถานีตำรวจภูธรนครสวรรค์เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับหนังสือ สภ.นครสวรรค์ ที่ ดช (นว).๔๐๑/๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

เวลาประชาชนไปตามเรื่องถ้ามีสำเนาหนังสือไป จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ตามเรื่องได้ง่ายขึ้นครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๑๙๖/๒๕๖๑)

รื้อไปก่อนนะ

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานหนึ่งหาหรือการปฏิบัติไปอีกหน่วยงานหนึ่ง เรื่องของเรื่องคนขอก็เลยต้องรอ ป่านนี้ตอบกลับไปหรือยังก็ไม่ทราบ แต่การรอก็มีระยะเวลาครบ ไว้อ่านตอนท้าย

นายตันเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำกัด มีหนังสือไปถึงสหกรณ์จังหวัดลำปาง ขอเอกสารเรื่องการหาหรือกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรณีที่ร้องเรียนคัดค้านระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำกัด ว่าด้วยการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการดำเนินการ และผู้ตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่สหกรณ์จังหวัดลำปาง มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้หาหรือตามประเด็นข้อร้องเรียนของนายตันต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา จึงไม่สะดวกในการถ่ายสำเนาเอกสารให้นายตัน หากสืบหน้าหรือผลเป็นประการใด สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางจะแจ้งให้ทราบต่อไป นายตันจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางมีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารตามที่นายตันมีคำขอและปฏิเสธไปให้คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เพื่อประกอบการพิจารณาชี้แจงว่า นายตันมีหนังสือขอคัดค้านระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำกัด ในเรื่องการสรรหาดังกล่าว และขอให้สหกรณ์จังหวัดลำปางใช้อำนาจวินิจฉัยให้ระเบียบสหกรณ์ ฯ ดังกล่าวเป็นโมฆะ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง ได้เชิญนายตันเข้าหาหรือและชี้แจงข้อเท็จจริง แต่หาข้อยุติไม่ได้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงมีหนังสือหาหรือไปที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายตันมีคำขอคือเอกสารซึ่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง หาหรือต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรณีคัดค้านระเบียบ ฯ การสรรหา ยังอยู่ระหว่างพิจารณาดำเนินการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ยังไม่แล้วเสร็จ การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) จึงยังไม่สมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่นายตันในขณะนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ คือยังไม่เปิดเผยให้ครับ

มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่ว่า ทุกหน่วยงานต้องบริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วหรือในวันนั้นเลย หากไม่ได้ต้องแจ้งผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วันพร้อมแจ้งกำหนดเวลาแล้วเสร็จ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๘ ว่า เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชนหรือส่วนราชการด้วยกัน ต้องตอบคำถามหรือแจ้งให้ทราบภายในสิบห้าวัน หรือตามเวลาที่ส่วนราชการนั้นกำหนดไว้ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หาหรือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th
(ที่ สค ๑๓๘/๒๕๖๑)

ผมอยากได้ทั้งหมด

เรื่องการถูกตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือดำเนินการทางวินัยของหน่วยงานของรัฐ มีบ่อย ๆ ครับ บางครั้งหน่วยงานเดียวถูกสอบหลายคน หลายคำวินิจฉัยเลยครับ มาดูว่าเรื่องการสอบสวนสอบข้อเท็จจริงนี้ อะไรบ้างที่เปิดเผยได้

เรื่องมีอยู่ว่า นายชายได้มีหนังสือถึงฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ขอลายเอกสารในสำนวนการดำเนินการทางวินัยเพื่อใช้ประกอบการอุทธรณ์ รวม ๖ รายการ คือ สรุปรายงานการสอบสวน สรุปรายงานการสอบข้อเท็จจริง รายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน รายงานการสอบข้อเท็จจริง บันทึกถ้อยคำพยานในรายงานการสอบสวน บันทึกถ้อยคำพยานในรายงานการสอบข้อเท็จจริง แต่ ธกส. มีหนังสือแจ้งเปิดเผยให้เรื่องเดียว คือสรุปรายงานการสอบสวน ส่วนที่เหลืออีก ๕ รายการ ปฏิเสธว่า เป็นข้อมูลข่าวสารจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด นายชายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาสรุปว่า นายชายปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานสาขาถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพราะอาศัยตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สุจริต รับเงินฝากมากกว่าจำนวนที่ลูกค้าระบุในใบฝาก แล้วฝากเงินเข้าบัญชีลูกค้าอีกคนหนึ่งที่ไม่ได้ฝากเงินจริง ถึงเวลาปิดทำการไม่มีเงินสดขาดเกินบัญชีของสาขา เมื่อลูกค้าผู้ฝากเงินทวงถามก็ปฏิเสธ สำนักงานจังหวัดจึงตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแล้วลงโทษภาคทัณฑ์ ๑ ปี แล้วได้รายงานผลให้ธนาคารทราบ ธนาคารจึงมีคำสั่งให้พักงานนายชาย ต่อมาคณะกรรมการที่ปรึกษาเรื่องวินัยเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่โอเค ลูกค้าธนาคารไม่ไว้วางใจตำแหน่งพนักงานพัฒนาการเงิน เสียชื่อเสียงธนาคาร เป็นความผิดวินัยร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ เห็นควรเปลี่ยนคำสั่งลงโทษเป็นไล่ออก นายชายจึงได้มีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารซึ่งธนาคารฯ ได้เปิดเผยให้ ๑ รายการ ปฏิเสธ ๕ รายการเนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๔)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ธนาคารไม่เปิดเผยคือรายการที่ ๒ - ๖ ธนาคารมีคำสั่งลงโทษไปแล้ว การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความใดที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ ผู้อุทธรณ์ คือนายชายเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสมควรได้รับข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ ข้อมูลข่าวสารนี้เปิดเผยได้ แต่ธนาคารอาจพิจารณาปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นได้ เพราะจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงวินิจฉัยให้ธนาคารเพื่อการเกษตร ฯ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ พร้อมทั้งสำเนาถูกต้องให้แก่ นายชาย

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

กรรมการวินิจฉัยไม่เกี่ยว

เรื่องที่ผมเขียนให้อ่านกัน ที่ผ่านมาก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน หรือผู้ประกอบการที่ยื่นเสนอราคา ขอจากหน่วยงาน เมื่อมีการปฏิเสธไม่เปิดเผย กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารก็เข้าไปดูให้ แล้วเรื่องนี้กรรมการวินิจฉัยฯ ช่วยได้ไหม ?

นายรอ นายกเทศมนตรีตำบลแห่งหนึ่ง มีหนังสือ ๒ ฉบับถึงผู้จัดการธนาคารออมสิน ขอตรวจสอบบัญชีเงินฝากทั้งประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทอะไรก็ได้แล้วแต่ ที่มีชื่อของนายมีและนางมา เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ซึ่งค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๔,๙๕๐ บาท และนางมา ที่ค้างชำระภาษีในปี ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๙,๘๐๐ บาท หากทั้งสองรายมีบัญชีเงินฝากอยู่ก็ขอให้ธนาคารออมสิน อายัดเงินพร้อมดอกเบี้ยให้ด้วย เพราะผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจทำได้ตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ธนาคารออมสินมีหนังสือแจ้งตอบปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า ให้ไม่ได้เนื่องจากเปิดเผยแล้วจะรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕(๕) เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และเมื่อพิจารณากฎหมายและระเบียบ บางฉบับที่ให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นตามยึด อายัดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีไปขายทอดตลาดได้ โดยไม่ต้องฟ้อง ศาลก่อนแต่ก็ไม่ปรากฏว่ากฎหมายต่าง ๆ มีบทบัญญัติที่บังคับถึงธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกให้เปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า และก็ไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจนายรอในการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล นายรอจึง มีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วมีประเด็นต้องดูว่า นายรอเป็นผู้ทรง สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ คือสามารถอุทธรณ์ตามกฎหมายนี้ได้ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุผลเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อแสดงความเห็นใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้อง เป็นการพัฒนาระบบอบประชาธิปไตย และให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตน เพื่อรักษาประโยชน์ของตนได้ รวมความคือ เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชน ไม่ได้ให้สิทธิแก่หน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานแห่งอื่น โดยอาศัยกฎหมายฉบับนี้ กรณีนี้ นายรอเป็นหน่วยงานของรัฐจึงไม่มีสิทธิตามกฎหมายนี้ แล้วถ้าจะขอข้อมูล ข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐด้วยกันละ จะทำอย่างไร ? ก็ต้องอาศัยระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมปฏิบัติ ของราชการตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงไม่มีอำนาจจะรับไว้ได้ จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา อธิบายนิดหนึ่งครับว่า การ “มีคำสั่ง” หมายถึงไม่รับไว้พิจารณาแต่ต้น เลยนะครับ แต่ “มีคำวินิจฉัย” หมายถึงพิจารณารายละเอียดเอกสาร ฟังคำชี้แจงจนสิ้นความแล้ว จึงมีคำวินิจฉัยให้ “เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” หรือ “ยกอุทธรณ์”

เรื่องนี้หยิบมาฝากเพราะเคยได้รับคำหาหรือทางโทรศัพท์ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หากไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๓๘ www.oic.go.th (สค ๑๔/๒๕๖๐)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขอไปทำอะไร

มีเรื่องเล่าให้ฟังเป็นตัวอย่างครับ แต่เป็นกรณีร้องเรียนจริง ๆ กับการปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ถูกต้องกับเหตุผลตามข้อกฎหมาย

เรื่องนี้ผู้ร้องเรียนเป็นรองปลัดเทศบาลตำบลสำราญ มีหนังสือร้องเรียนไปที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า ได้มีหนังสือถึงปลัดเทศบาลตำบลสำราญ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการประชุมปกติของทุกเดือน เพื่อใช้เป็นหลักฐานการปฏิบัติราชการ เนื่องจากในวันประชุมตนเองลาพักผ่อน แต่นายกเทศมนตรีแจ้งปฏิเสธการเปิดเผย ผมก็เข้าไปดูสำเนาหนังสือคำขอของท่านรองปลัดเทศบาลตำบลสำราญ พบว่าท่านปลัดเทศบาลมีบันทึกความเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสาร/เอกสารของราชการ เห็นควรเสนอท่านนายกเทศมนตรีทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการ ท่านนายกเทศมนตรีมีบันทึกคำสั่งว่า ไม่อนุญาต เนื่องจากไม่แจ้งวัตถุประสงค์ ท่านรองปลัดฯ จึงมีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรื่องนี้เราเพิ่งรับเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ ซึ่งไม่น่ามีประเด็นอะไรซับซ้อน จบเรื่องได้ง่ายๆ เพราะเบื้องต้นเจ้าหน้าที่จะแนะนำการปฏิบัติทางโทรศัพท์ก่อน เพราะการขอข้อมูลข่าวสารของราชการ ผู้ขอไม่จำเป็นต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น หรือต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอ แต่ถ้าผู้ขอเขาแจ้งเองก็ไม่ใช่ไร้อธิบายให้ฟังครับ ในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ว่าไว้แบบนี้ “...ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่เข้าใจได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร...” บุคคลใด หมายถึงใครก็ได้ เพียงแต่ขอให้ระบุคำขอให้เข้าใจได้เท่านั้น หน่วยงานที่ได้รับคำขอเพียงแต่พิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารที่เขาขอ นั้นเรามีอยู่หรือเปล่า ถ้ามีจะเปิดเผยให้ได้หรือไม่ หรือจะไม่เปิดเผยก็ต้องมีเหตุผลตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๔ แล้วแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ ให้ครบถ้วน

มีตัวอย่างครับ ประชาชนคนหนึ่งขอสำเนาหลักฐานจำนวนบุคลากรของเทศบาลแห่งหนึ่งในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม รวม ๒ เดือน อีกรายขอหลักฐานการลงเวลาปฏิบัติราชการของนายกเทศมนตรี แม้ท่านนายกเทศมนตรีจะไม่ต้องลงชื่อมาทำงาน แต่ก็ต้องมีหลักฐานการเซ็นหนังสือราชการคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ให้เปิดเผยครับ สองคนนี้เป็นประชาชน ไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้แจ้งเหตุผลในการขอเลย รายงานการประชุมตามที่รองปลัดเทศบาลมีคำขอนั้นครับ ที่ผ่านมานวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ก็จะวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ผู้ขอ แต่ต้องดูเป็นเรื่องๆ ไป

ผมนำเรื่องนี้มาเสนอให้อ่านกันเพราะเห็นว่าเป็นหลักการพิจารณาคำข้อย่างๆ หากเข้าใจแล้ว ก็ไม่ควรมีการร้องเรียนอะไร มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หากไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ให้เท่านี้ พอนะ

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องผู้ทบทวนต้องการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แต่ใช้วิธีการผิด คือไม่ร้องเรียนต่อหน่วยงาน แต่ไปขอข้อมูลข่าวสารที่น่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จึงได้รับการปฏิเสธ

นายธรรพ์มีหนังสือถึงสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล ตำแหน่งของข้าราชการ รวมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการกระทรวงยุติธรรม ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น. เพื่อประกอบการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เป็นเหตุให้นายธรรพ์ได้รับความเสียหาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมมีหนังสือแจ้งปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะรบกวนสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕(๕) และมาตรา ๒๔ รวมทั้งนายธรรพ์ไม่ได้บอกว่าเจ้าหน้าที่ทำผิดอะไร ไม่สุภาพกับนายธรรพ์หรือคนอื่นตรงไหน นายธรรพ์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมมีหนังสือชี้แจงมีเนื้อหาสาระตามที่ได้แจ้งปฏิเสธกับนายธรรพ์ไปแล้ว และชี้แจงเพิ่มเติมว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่คนใดให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เพราะอาจเกิดความไม่ปลอดภัยกับข้อมูลส่วนตัวของตนเอง หากนายธรรพ์เห็นว่าการกระทำผิดและตนเองได้รับผลกระทบ ก็ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในวันนั้นมีจำนวนมากมาจากหลายหน่วยงาน และไม่มีรายชื่อครบทุกคน จากการตรวจสอบก็ไม่ปรากฏว่ามีชื่อนายธรรพ์ในทะเบียนการรับเรื่องร้องทุกข์ จึงไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่นายธรรพ์มีคำขอมี ๒ รายการต้องแยกพิจารณา คือ รายการที่ ๑ ชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ถือเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นการปฏิบัติราชการตามปกติของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องแสดงให้เห็นบุคคลทั่วไปทราบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ส่วนนี้ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แม้จากคำชี้แจงว่ามีเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน ไม่มีรายชื่อครบทุกคน และไม่มีชื่อนายธรรพ์ในทะเบียนรับเรื่อง ก็ไม่ใช่เหตุผลที่จะไม่เปิดเผยส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ ข้อมูลข่าวสารนี้เป็นข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล เนื่องจากมีข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวบุคคล ได้แก่ หมายเลขประจำตัวประชาชน ลายมือชื่อ แต่ไม่ปรากฏว่าร้องเรียนเจ้าหน้าที่คนใด พฤติการณ์กระทำความผิดเป็นอย่างไร จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนอื่นได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเฉพาะรายการที่ ๑ ชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

ข้อมูลข่าวสารของราชการ แม้จะเปิดเผยมากก็จริง แต่ก็ต้องไม่ไปละเมิดคนอื่น และสิทธิส่วนบุคคลของคนอื่นก็ได้รับความคุ้มครองด้วยครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๒๒๔/๒๕๖๑)

ไม่ต้องปิดหอกครับ

เดือนนี้เป็นเดือนของการแต่งตั้งโยกย้ายประจำปี มาถึงตอนนี้กระบวนการคงเรียบร้อยแล้วแหละครับ ทีนี้ ผู้ที่ต้องปรับย้ายไปที่ใหม่ เขาใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอข้อมูลข่าวสารอะไรบ้าง

พันตำรวจโท ก. รองผู้กำกับการจราจร มีหนังสือถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผ่านผู้บัญชาการสำนักงานกำลังพล ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งตั้งพันตำรวจโท ก. จำนวน ๓ รายการ คือ ๑) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งในระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒) ข้อมูลการประชุมพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งฯ ทั้ง ๓ ระดับ และ ๓) ข้อมูลเสนอบัญชีผู้เหมาะสมในการแต่งตั้งพันตำรวจโท ก. ครึ่งนี้ไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๓ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ โดยแจ้งว่า อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารสำนักงานกำลังพล และต่อมาแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการฯ มีมติไม่เปิดเผย พันตำรวจโท ก. จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ที่มีมติเห็นควรไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เนื่องจากเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) คือเป็นความเห็นคำแนะนำภายในหน่วยงานในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๓ หน่วยงานเปิดเผยให้ไปแล้ว ไม่มีประเด็นต้องพิจารณา มาดูรายการที่ ๒ ตามอุทธรณ์คือ ข้อมูลการประชุมฯ พันตำรวจโท ก. สมควรได้หรือไม่ ก็พิจารณาเห็นว่า ข้อมูลการประชุมพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งในระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นข้อมูลข่าวสารในกระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ถือเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และพันตำรวจโท ก. เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง จึงควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารนั้น เพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง แต่ทั้งนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติอาจใช้ดุลพินิจปิดข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่น ซึ่งอาจรู้กล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารการประชุมพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งในระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้พันตำรวจโท ก. ต่อไป สรุปว่าให้หมดแหละครับ เพราะเรื่องจบแล้ว

การเปิดเผยข้อมูลเรื่องการบริหารงานบุคคล เป็นเรื่องที่ต้องทำครับ เพราะเป็นเรื่องยืนยันความถูกต้อง และความโปร่งใสของหน่วยงานอย่างเดียวเลยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไม่ได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๓๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๒๔๑/๒๕๖๑)

ไม่น่าทำเลย

ใครที่ชอบส่งข้อความในไลน์กลุ่มให้เพื่อนที่ทำงาน เพื่อนกลุ่มอบรมเรียนรู้ด้วยกัน คู่นี้ครับ
นายส่งต่อได้มีหนังสือถึงเลขธิการ ป.ป.ส. ขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคำสั่ง ลับ ที่ ๓๙/
๒๕๖๑ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง รวม ๓
รายการ คือ สำเนารายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ในกรณีที่ดินเองถูกกล่าวหา สำเนาคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และสำเนาหนังสือร้องเรียน กรณีที่เจ้าตัวส่งข้อความในโปรแกรมแอปพลิเคชัน
ไลน์กลุ่ม ONCB๓ โดยใช้ข้อความในลักษณะไม่สุภาพเรียบร้อย และแสดงออกถึงการไม่รักษาความสามัคคี
ในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติงาน แต่สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือแจ้งแจ้งปฏิเสธการ
เปิดเผยทั้ง ๓ รายการด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในส่วนการสืบสวนข้อเท็จจริง ที่ส่งให้
คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแล้ว จึงเป็นข้อมูลที่อยู่ระหว่างการสอบสวนทางวินัยที่ไม่ต้องเปิดเผย ลำดับที่
๑๗ ตามเอกสารแนบท้ายคำสั่ง สำนักงาน ป.ป.ส. ที่ ๑๔๙/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ เรื่อง กำหนด
ประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย ซึ่งการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมาย
เสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัย
ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) นายส่งต่อจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัย
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงาน ป.ป.ส.
มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณา โดยชี้แจงข้อเท็จจริงตามที่ได้แจ้งนายส่งต่อแล้วข้างต้นว่าไม่เปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารให้ตามคำขอเพราะได้พิจารณาแล้วด้วยเหตุผลอะไร สรุปว่า มีคำสั่งของสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ได้
จัดทำบัญชีข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย และข้อมูลข่าวสารที่นายส่งต่อมีคำขอก็อยู่ในบัญชีนั้น
ประกอบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์
ทั้ง ๓ รายการ สำนักงาน ป.ป.ส. แจ้งว่า ได้ส่งให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเพื่อประกอบการสอบสวน
ในเรื่องที่นายส่งต่อถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย เป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ระหว่างการสอบสวนทางวินัย การสอบสวน
ทางวินัยยังไม่เสร็จสิ้น ยังไม่ยุติ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) ไม่สมควรเปิดเผยให้นายส่งต่อ
ในขณะนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

ไม่เป็นไรครับ เรื่องนี้ถ้านายส่งต่อได้รับคำสั่งผลการพิจารณาจากคณะกรรมการสอบสวน
ทางวินัยเมื่อใด ก็ถือว่า การสอบสวนทางวินัยเสร็จสิ้น จะมีคำขอไปใหม่อีกครั้งหนึ่งก็ได้ ได้ขอคิดสำหรับเจ้าหน้าที่
ของรัฐนะครับ รัปป์ แชรป์บ์ หรือแสดงความเห็นของตัวเองเข้าไปด้วยจะแย่ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิด
เป็นข้อยกเว้น” อย่าลืมนะครับ ติดต่อหาหรือได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

ผมมีสิทธิไหมครับ ?

ผมเชื่อว่ายังมีประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทราบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในลักษณะว่า ให้ประชาชนใช้สิทธิ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจ แล้วคำว่า ประชาชน หมายถึงเฉพาะคนธรรมดาทั่วไป เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง อะไรอย่างนั้นหรือเปล่า ดูเรื่องนี้ครับ

น.ช.แดง มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานพยาบาลเรือนจำกลางบางขวางเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อขอคัดถ่ายและรับรองสำเนาประวัติการตรวจรักษาของตัว น.ช.แดง เอง OPD (ข้อมูลส่วนบุคคล) ผ่านไปสี่สิบวัน น.ช.แดง มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ อีก ๑ ฉบับทวงถามโดยชี้แจงว่า เวลาได้ผ่านมาพอสมควร ผู้อำนวยการสถานพยาบาลฯ เพิกเฉยไม่ตอบหรือแจ้งให้ทราบ หลังจากที่ให้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ทวงไปแล้วครั้งหนึ่ง จึงเป็นการทวงถามครั้งที่ ๒ พร้อมทั้งชี้แจงว่า ตนเองในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ยื่นคำร้องขอข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งก็ได้ทำหนังสือแจ้งเหตุผลคำขอตามสิทธิที่มีตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ โดยขอให้ผู้อำนวยการสถานพยาบาลฯ ทำหมายเหตุคำขอแนบไว้ด้วยเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบตามกฎหมายต่อไป เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานก็พิจารณาส่งเรื่องไปตามสายงานแต่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ขอได้ทราบ น.ช.แดง จึงมีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รับเรื่องแล้วก็มีหนังสือถึงเรือนจำกลางบางขวางแจ้งเรื่องร้องเรียนพร้อมทั้งแนะนำการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ คือพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารและแจ้งผลให้ผู้ขอทราบ ซึ่งต่อมาเรือนจำกลางบางขวางมีหนังสือแจ้งผลดำเนินการให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบว่าได้ส่งสำเนาประวัติการรักษาให้ผู้ขอเรียบร้อยแล้ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก็จะมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการตามที่ร้องเรียนให้ผู้ร้องทราบต่อไป

เรื่องนี้ เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและเป็นเจ้าของเรื่อง เห็นว่าเป็นเรื่องน่าสนใจ เพราะผู้ร้องเรียนเขียนหนังสือคำขอ หนังสือติดตามทวงถามเรื่อง ขั้นตอนด้วยภาษากฎหมายที่ใช้ได้ทีเดียว และอยากให้ผมนำประเด็นของผู้ใช้สิทธิมาให้ได้อ่านกัน

จากข้อเรื่องข้างบน ตอบว่า มีสิทธิครับ จึงขอเรียนให้ผู้อ่านทราบว่า คนไทยทุกคนมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ครับ กรณีนี้เป็นการขอเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเองที่มีอยู่ เรื่องคำร้องของบุคคลกลุ่มนี้ สำนักงานฯ เคยดำเนินการให้แล้ว ๓-๔ คนครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (หนังสือร้องเรียน กรกฎาคม ๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

บทความ อ. ๔๐/๒๕๖๑

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

บ้านผมจะพังไหม

เรื่องนี้ดีมากครับ เป็นสิทธิของเราที่จะได้รับข้อมูลจากหมู่บ้านจัดสรร ที่เราต้องจ่ายค่าบ้านไป โดยที่ไม่สามารถรู้ได้ว่ามันคงแข็งแรงแค่ไหน คิดแต่ว่าเป็นข้อมูลของเขา ไปขอไม่ได้ มีหน้าที่จ่ายอย่างเดียว

นางสาวหวาน ผู้รับมอบอำนาจจากนายแหวน ซึ่งได้ไปซื้อบ้านในหมู่บ้านน่ายู่ ได้มีหนังสือถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับแบบแปลนบ้านทั้งหมดของบ้านเลขที่ ๔๕๖/๑๙ ของหมู่บ้านนี้ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงสร้างอาคารบ้านหลังดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า การเปิดเผยจะรุกล้ำสิทธิของเจ้าของอาคารโดยไม่สมควร จึงได้สอบถามบริษัทสร้างสวยซึ่งเป็นผู้ขออนุญาตก่อสร้างได้รับแจ้งคัดค้านไม่ให้เปิดเผย พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) จึงเปิดเผยให้ไม่ได้ นางสาวหวานจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์มีหนังสือส่งแบบแปลนบ้านและใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ซึ่งอนุญาตให้บริษัทสร้างสวยก่อสร้างอาคารบ้านแฝดไปประกอบการพิจารณา โดยชี้แจงข้อเท็จจริงว่า แบบแปลนบ้านตามที่นางสาวหวานมีคำขอ บริษัทสร้างสวยเป็นผู้ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารเพื่อการจัดสรรหมู่บ้านน่ายู่ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของบุคคลอื่นที่อยู่ในความครอบครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ และบริษัทสร้างสวยได้คัดค้านการเปิดเผย จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) และได้ปฏิเสธไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า แบบแปลนบ้านของบ้านเลขที่ ๔๕๖/๑๙ หมู่บ้านน่ายู่ เป็นเอกสารที่ผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารต้องยื่นประกอบคำขอรับอนุญาตต่อเจ้าพนักงาน จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของเอกชนที่อยู่ในความครอบครองของราชการ เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๔ เมื่อบริษัทสร้างสวยเป็นผู้ก่อสร้างเพื่อขายให้กับประชาชน นางสาวหวานเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ซื้อบ้านดังกล่าว จึงมีสิทธิขอข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างและแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร ตลอดจนโครงสร้างและรูปแบบของอาคารได้เพื่อตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัย ข้อมูลข่าวสารนี้เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้ องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแบบแปลนบ้านเลขที่ ๔๕๖/๑๙ ของหมู่บ้านน่ายู่ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวหวาน

ใครไปซื้อบ้านที่ไหน โครงการอะไร ถ้ายกสำเนากรณีวินิจฉัยเรื่องนี้ติดไว้กับสัญญาซื้อขายด้วยนะครับ มีประโยชน์มาก มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หรือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(ที่ สค ๒๓๕/๒๕๖๐)

ไปสร้างที่อื่นเถอะ

ผมดีใจครับ เวลาเมื่อเรื่องอุทธรณ์เกี่ยวกับการที่ประชาชนใช้สิทธิเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในการดูแลท้องถิ่นชุมชนของตนเอง ดีกว่าไม่พูดวันนี้แล้วไปรับผลกระทบวันหน้า ก็เลยรีบบอกเล่าให้ฟังเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและหน่วยงานท้องถิ่น

นางสาวดาวเหนือมีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีตำบลหนองเสือ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะ และผลิตภัณฑ์เชื้อเพลิง (RDF) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงบา รวม ๖ รายการ เช่น คำขออนุญาตขุดดิน ถมดิน เพื่อประกอบกิจการโรงคัดแยกขยะ รายงานการรับฟังความคิดเห็น เอกสารที่เกี่ยวกับการพิจารณาของเทศบาลในการออกใบอนุญาต ขุดดิน ถมดิน พร้อมเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาต รายงานการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เพื่อทราบรายละเอียดโครงการ และรายงานการประชุมระหว่างนายกเทศมนตรีตำบลหนองเสือ กับกลุ่มชาวบ้านผู้ร่วมคัดค้าน เทศบาลตำบลหนองเสือมีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งหมด ๔ รายการ แต่ปฏิเสธการเปิดเผยในรายการที่ ๒ คือรายงานการรับฟังความคิดเห็น ด้วยเหตุผลว่ายังไม่ได้รับแจ้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลบึงบาและพลังงานจังหวัดซึ่งเป็นเจ้าของโครงการ และรายการที่ ๕ คือรายงานการประชุมสมัยสามัญ ว่าต้องรอให้สภาเทศบาลตำบลหนองเสือรับรองรายงานการประชุมก่อน แต่ต่อมาก็ได้มีหนังสือชี้แจงรายละเอียดข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ให้ผู้ร้องทราบ นางสาวดาวเหนือจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ เทศบาลตำบลหนองเสือมีหนังสือชี้แจงว่า ได้มีหนังสือถึงสภาเทศบาลฯ ทราบว่า ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม และสภามีมติรับรองหรือแก้ไขในการประชุมครั้งต่อไปก่อน ซึ่งต่อมาประธานสภาเทศบาลฯ ได้มีหนังสือจัดส่งรายงานการประชุมครั้งดังกล่าวจำนวน ๒๓ แผ่น ให้นายกเทศมนตรีตำบลหนองเสือเรียบร้อยแล้ว หมายความว่าที่เคยแจ้งนางสาวดาวเหนือว่าต้องรับรองรายงานการประชุมก่อน ตอนนี้ก็รับรองแล้ว ถูกนะครับ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีจำนวน ๖ รายการ เทศบาลตำบลหนองเสือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แล้ว ๕ รายการ เหลือเพียงรายการที่ ๕ เพียงรายการเดียวที่ต้องพิจารณา คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า รายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลหนองเสือสมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติของสภาเทศบาลตำบลหนองเสือ ไม่มีอะไรที่เปิดเผยไม่ได้ตามมาตรา ๑๕ ประกอบกับสภาเทศบาลฯ ได้รับรองรายงานการประชุมครั้งดังกล่าวแล้ว การเปิดเผยนอกจากเป็นประโยชน์ต่อนางสาวดาวเหนือแล้วยังแสดงถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาเทศบาลฯ อีกด้วย กรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาจากหลักอะไรครับ ผมเคยพูดไปแล้วแต่อยากให้หน่วยงานถือเป็นหลักในการพิจารณา คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง เรื่องนี้ครับเลยจ้ะ จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลหนองเสือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ รายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลหนองเสือ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(สค ๘๓/๒๕๖๑)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ไม่ต้องปิดหรือครับ

เดี๋ยวนี้หากจะส่งของรับพัสดุหรืออะไรก็แล้วแต่ในเรื่องไปรษณีย์ เราไม่ต้องไปติดต่อที่สำนักงานไปรษณีย์แล้วเพราะมีตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้งจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ทำให้เราสะดวกมากขึ้น แต่ก็มีการฉ้อโกงเสียหาย สูญหาย ถูกเปิด ใครรับผิดชอบ เรื่องนี้ขอข้อมูลข่าวสารอะไรบ้าง

นายนิติ ยังเป็นนักศึกษา มีหนังสือถึงหัวหน้าที่ทำการไปรษณีย์พัทยา บางแสน และศรีราชา เพื่อขอข้อมูลข่าวสาร ๒ รายการ คือ สถิติการร้องเรียนไปรษณีย์ไทย ในเขตพื้นที่พัทยา บางแสน และศรีราชา และสถิติการรับผิดชอบค่าเสียหายย้อนหลัง ๒ ปี แต่สำนักงานไปรษณีย์เขต ๒ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่าเป็นข้อมูลในการใช้บริหารจัดการภายในองค์กรของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่สามารถมอบให้บุคคลภายนอกได้ นายนิติจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานไปรษณีย์เขต ๒ มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปว่า สำนักงานไปรษณีย์เขต ๒ เป็นหน่วยงานที่ถูกผ่านเรื่องให้ตรวจสอบเฉพาะบางเรื่อง จึงไม่ได้จัดทำสถิติไว้ ประกอบกับข้อมูลดังกล่าวหากบุคคลภายนอกนำไปเปิดเผยต่อคู่แข่งทางการค้า ที่ปัจจุบันมีบริษัทที่เปิดรับงานไปรษณีย์เอกชนหลายแห่ง จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางธุรกิจ การให้ข้อมูลแก่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานใหญ่ก่อน สำหรับเรื่องอุทธรณ์นี้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (สำนักงานใหญ่) ได้ส่งข้อมูลข่าวสารตามที่นายนิติมีคำขอเพื่อให้สำนักงานไปรษณีย์เขต ๒ ส่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลสถิติการร้องเรียน และสถิติการรับผิดชอบค่าเสียหายของบริษัท ไปรษณีย์ไทย ในเขตพื้นที่พัทยา บางแสน และศรีราชา ย้อนหลัง ๒ ปี เป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีลักษณะอย่างใดที่เปิดเผยไม่ได้ ตามมาตรา ๑๕ ก็ควรเปิดเผยให้นายนิติทราบได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานไปรษณีย์เขต ๒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายนิติต่อไป

เมื่อส่งเอกสารให้กรรมการฯ พิจารณาแล้ว มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผย หน่วยงานก็ต้องส่งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ขอด้วยนะครับ เรื่องนี้สั้นๆ จำง่าย เป็นแนวประกอบการพิจารณาได้เลยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓

๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๕/๒๕๖๑)

เรื่องเกิดจากขยะ

เรื่องนี้พนักงานของเทศบาลรับเงินค่าเก็บขยะไปแล้ว ไม่นำเงินส่งนานถึง ๔ ปีงบประมาณ เป็นเรื่องผิดระเบียบราชการ แต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ๖ ไม่เกี่ยวข้องตรงนั้น ทุกคนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อไปใช้คุ้มครองสิทธิของตัวเองได้

นายเยี่ยมได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง ขอเอกสารเกี่ยวกับคำสั่งให้ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทน รวม ๔ รายการ คือ ๑) คำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนที่ต้องชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลบางเมือง พร้อมความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ๒) หนังสือเทศบาลตำบลบางเมือง ที่ สป ๕๒๖๐๖/๓๙๘๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ๓) หนังสือจังหวัดสมุทรปราการ ที่ สป ๐๐๒๓.๔/๑๔๑๓๑ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ๔) คำสั่งเทศบาลตำบลบางเมืองในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดำเนินการบังคับทางการปกครองที่เกี่ยวกับกรณีข้อ ๒ และข้อ ๓ เพียง ๒ วัน เทศบาลตำบลบางเมืองมีหนังสือส่งเอกสารให้นายเยี่ยมทั้ง ๔ รายการ แต่ไม่จบครบเพราะในรายการที่ ๑ มีบางส่วนที่เห็นว่าเป็นเอกสารที่ส่วนบุคคลไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลให้ได้ นายเยี่ยมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลตำบลบางเมืองมีหนังสือส่งข้อมูล ๔ รายการไปให้ประกอบการพิจารณา และชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีดังกล่าวเกิดจากมีการตั้งบัญชีเงินขาดบัญชีจำนวน ๘ ราย เป็นเงิน ๘๓๖,๕๓๐ บาท เนื่องจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บค่าขยะมูลฝอยไม่นำเงินส่งเป็นรายได้ของเทศบาลฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๑ - ๒๕๕๔ เทศบาลฯ ยังไม่ได้เรียกให้ชุดใช้ผู้ต้องชุดใช้เงินบางรายเสียชีวิตไปแล้ว และเรื่องเงินขาดบัญชีล่วงพ้นสิบปีขาดอายุความที่จะดำเนินคดีทางกฎหมาย แต่ก็ได้ส่งสำเนาคำสั่งให้ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับทางราชการ และสำเนาคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะรายของนายเยี่ยมให้แล้ว เหลือเพียงเอกสารของผู้กระทำละเมิดรายอื่นๆ ซึ่งเทศบาลฯ พิจารณาเห็นว่า เป็นเอกสารของบุคคลอื่น เปิดเผยไม่ได้ และถึงแม้นายเยี่ยมไม่ได้รับเอกสารของผู้กระทำละเมิดรายอื่น ๆ ก็ยังใช้เอกสารที่ส่งให้ไปแล้วโต้แย้งข้อเท็จจริงในประเด็นเฉพาะตัวเองได้เพียงพอ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒, ๓ และ ๔ เปิดเผยให้ไปแล้วก็ไม่มีประเด็นต้องพิจารณา เหลือเพียงรายการที่ ๑ คำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการดังกล่าวทุกคนต้องชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลบางเมือง และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่วินิจฉัยอุทธรณ์เจ้าหน้าที่แต่ละคน เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความอย่างใดที่เปิดเผยไม่ได้ ตามมาตรา ๑๕ พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลบางเมือง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายเยี่ยม

เรื่องนี้ได้ประโยชน์ทั้งในเรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสาร และเรื่องการบริหารงานของท้องถิ่น เพราะมีการปฏิบัติไม่ถูกระเบียบนานถึง ๔ ปี ขอให้ท้องถิ่นศึกษาเป็นแนวทางครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไม่ได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” อย่าลืมนะครับ ติดต่อหาหรือไปได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

(ที่ สค ๒๕๔/๒๕๖๑)

ผมเข้าบ้านไม่ได้

เรื่องนี้เหมือนกับเรื่องที่ผมเพิ่งเขียนไปเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ เป็นเรื่องที่ข้าขอสำเนาหนังสือที่ ตำรวจภูธรจังหวัด ส่งไปสถานีตำรวจอีกแห่งหนึ่ง แล้วได้รับการปฏิเสธ กรรมการวินิจัยฯ มีคำวินิจฉัยว่าให้ เปิดเผย ไม่เป็นไรครับ หลายท่านอาจจะไม่ได้เห็นเรื่องนั้น มาดูใหม่

นายตามีหนังสือถึงนายอำเภอเมืองลำปางเพื่อขอคัดสำเนาหนังสือ ที่ ลป ๐๑๑๘.๗(ศตธ.)/ ๑๗๔๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อประกอบการพิจารณาข้อเท็จจริง อำเภอเมืองลำปางมีหนังสือแจ้งปฏิเสธ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่า สำเนาหนังสือตามที่ขอนั้นเกี่ยวเนื่องกับผลการพิจารณาของ คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีการออกโฉนดที่ดินทับทางสาธารณประโยชน์ ขวางทางเข้าที่ดินของนายตา ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการฯ จึงไม่อนุญาตให้เปิดเผยเพราะจะทำให้การบังคับใช้ กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ เป็นเหตุผลตามมาตรา ๑๕ (๒)

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อำเภอเมืองลำปาง มี หนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณา และชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สำเนาหนังสือที่นายตามีคำขอนั้น เป็นหนังสือที่ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเมืองลำปาง แจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ซึ่งไม่ได้แจ้งให้นายตาทราบโดยตรง และผลการตรวจสอบเกี่ยวเนื่องกับการพิจารณาของคณะกรรมการ สอบสวนข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนเรื่องออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและรายงานต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางเพื่อทราบและพิจารณา จึงเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) ที่เปิดเผยให้ ไม่ได้ตามที่แจ้งแล้ว

คณะกรรมการวินิจัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายตา มีคำขอคือ สำเนาหนังสืออำเภอเมืองลำปาง ที่ ลป ๐๑๑๘.๗(ศตธ.)/๑๗๔๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง แจ้งผลการดำเนินการต่อเรื่องร้องทุกข์/ร้องเรียน ที่นายอำเภอเมืองลำปาง รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความอย่างใดที่เปิดเผยไม่ได้ ตามมาตรา ๑๕ พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยให้อำเภอเมืองลำปาง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำเนาหนังสือศูนย์ดำรงธรรมบับ ดังกล่าวพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายตา

เรื่องนี้นอกเหนือจากตัวข้อมูลข่าวสารที่เป็นเอกสารที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามปกติของ หน่วยงานของรัฐแล้ว นายตาก็เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย เพราะถูกออกโฉนดที่ดินขวางทางเข้าออกที่ดินของ ตัวเอง ควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อไปใช้ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองต่อไป หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๒๘๓/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

อยากเก็บเรื่องของตัวเอง

วันนี้พาท่านผู้อ่านเข้าโรงพยาบาลครับ สังเกตจากข่าวประจำวันให้ดีๆ เวลาเมื่อเรื่องคดีเรื่องใหญ่ๆ จะมีกรณีของการขอผลการตรวจรักษาหรือเวชระเบียนของผู้เสียหายจากโรงพยาบาล เพื่อไปใช้พิสูจน์เป็นหลักฐานประกอบคดี แต่เรื่องนี้ น่าจะขอเก็บเป็นที่ระลึกครับ

นางปิ่นมีหนังสือถึงโรงพยาบาลศรีธัญญา เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับเวชระเบียนของตัวเองทั้งหมด แต่โรงพยาบาลศรีธัญญามีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า เคยให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการรักษาแก่นางปิ่นแล้ว ครึ่งนี้จึงไม่ให้ นางปิ่นจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้แทนโรงพยาบาลศรีธัญญาไปชี้แจงด้วยวาจาพร้อมหนังสือประกอบการชี้แจงว่า นางปิ่นเป็นโรคอารมณ์สองขั้ว ไปรักษาที่โรงพยาบาลศรีธัญญาตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ และไปติดต่อกันครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐ จากการทดสอบทางจิตวิทยาพบลักษณะความรู้สึกละเลย วิตกกังวลสูง โดยเฉพาะความกังวลเกี่ยวกับเรื่องความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ทั้งนี้ โรงพยาบาลศรีธัญญาได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ขอให้ไปบางส่วนแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามกรณีอุทธรณ์คือ เวชระเบียนของนางปิ่นทั้งหมด เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของนางปิ่น ซึ่งนางปิ่นย่อมมีสิทธิที่จะได้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเกี่ยวกับตนเอง หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น จะต้องให้บุคคลนั้นได้ตรวจสอบหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับโรงพยาบาลศรีธัญญาได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ไปบางส่วนแล้ว และใบรับรองแพทย์ระบุว่าได้ตรวจนาง...และมีความเห็นว่าเป็นโรคอารมณ์สองขั้ว ไปรักษาที่โรงพยาบาลศรีธัญญาเท่านั้น ข้อมูลนี้ควรเปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้โรงพยาบาลศรีธัญญา เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเวชระเบียนของนางปิ่นทั้งหมด พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

การที่จะปฏิเสธว่าให้ไปแล้ว แล้วไปขออีก ถ้าจะเข้าลักษณะขอมามากขอบ่อยโดยไม่มีเหตุอันควร หมายถึงตามมาตรา ๑๑ ครับ คือ ขอในเรื่องเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง และหน่วยงานก็ให้ไปทุกครั้ง หรือขอเอกสารโครงการย้อนหลังหลาย ๆ ปี ที่เอกสารมีจำนวนมาก และเป็นภาระกับหน่วยงานด้วย ผู้ขอก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องค่าถ่ายสำเนา และรับรองสำเนาถูกต้อง เอกสารเวชระเบียนของผู้ป่วย ๑ คน ไม่น่ามากเท่าไรครับ เรื่องนี้ใกล้ตัวมากด้วย มีประโยชน์มาก มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หรือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”